

Endnu en dag i Guds skaberværk: Guldager rykker op i superligaen for danske forfattere

Den pris- og legatbelønne forfatter, Katrine Marie Guldager har just udgivet sin 15. roman. Foto: Sara Galbiati/Gyldendal

Marie Pinholt Krabbe
20.08.2023

BØGER // ANMELDELSE – Katrine Marie Guldagers næstseneste roman *Birgithe med th* i serien om vrede, midaldrende kvinder var virkelig god, men den nye *Endnu en dag i Guds skaberværk* tør mere og løfter serien op i en anden klasse. “Samtidsromanen er noget så bemærkelsesværdigt som en uforbeholden moralsk fortælling”, skriver Marie Pinholt Krabbe.

ROMAN: Endnu en dag i Guds skaberværk

Forfatter: Katrine Marie Guldager

Forlag: [Gyldendal](#)

Udkom d. 16. august 2023

Advarsel: Væsentlige handlingselementer i romanen afsløres i denne anmeldelse.

Katrine Marie Guldager har med sin nye roman skrevet sig selv fra en lun midterplacering til en brandvarm førerposition i Superligaen for danske forfattere.

Forestil dig planeten Jorden set fra rummet. Et lillebitte ubetydeligt punkt i uendeligheden. Zoom ind. Kom nærmere. Flyv ned igennem atmosfæren, så langt ned, at du til sidst har fast grund under fødderne. Ret blikket opad og betragt Himmelhvælvet. Velkommen til *Endnu en dag i Guds skaberværk* – Katrine Marie Guldagers andet bidrag i en serie af tre om midaldrende kvinder, hvis liv går i spåner.

Læserne bevidner, hvordan brudzonerne i kvindernes liv aktiveres i en sådan grad, at jorden ryster, og forkastningerne truer med at opsluge dem. Men med truslen om tilintetgørelse aktiveres også en fundamental vrede i kvinderne, en ild, vigtige fortællinger kan næres ved.

Romanen er en tour de force i den eftertragtede men vanskelige ”show, don’t tell”-disciplin, i en replikbåret, fortættet fortælling og en vittig og fortælleteknisk velvalgt genreleg, udført med en misundelsesværdig *sleight of hand*. Dertil kommer de velplacerede citater fra sangtekster, der effektivt tjener til at tegne billedet af hovedpersonen Lotte Andersen.

“Lottes og Daniels onelinere er i særklasse. De driver fortællingen fremad og ændrer dynamikken i relationerne mellem hovedpersonerne langt voldsommere end noget andet litterært virkemiddel

Endnu en dag i Gud skaberværk er en lille (i omfang) roman, der er stort anlagt. Det er en ikke ubetydelig satsning fra forfatterens side. Den første roman i serien, *Birgith med th*, var virkelig vellykket. Formen fungerede til perfektion. Grundfortællingen det samme om Birgithes proces igennem rå sorg, eksplosiv vrede, smertefulde erkendelser og et håb om, at kærligheden ville overleve. Alle løfter blev indfriet.

Katrine Marie Guldager. Foto: Sara Galbiati

Det lyder måske kedeligt, men det var det ikke, for vreden som transformativ kraft er eksistentielt farlig både for individet og dets omgivelser, og får det lov at få plads i en fortælling, vil relevansen for læserne være stor.

Jeg havde en enkelt bekymring efter at have læst *Birgithe med th*. Og det var, hvad roman nr. 2 i rækken ville byde på. Med *Bjørnen*, som ikke er en del af serien, og med *Birgithe med th* havde Katrine Marie Guldager demonstreret, at hun mestrede den fortættede kortform som få andre i dansk litteratur. Og de to kvindelige hovedpersoner havde en del til fælles. Hvad ville en nr. 3 af slagsen kunne bidrage med?

Scenen er sat

Handlingen i *Endnu en dag i Guds skaberværk* puffes blidt men insisterende i gang af en kat – no-bullshit-dyr nr. 1 blandt menneskets bedste venner – som vækker hovedpersonen Lotte Andersen med krav om mad og opmærksomhed.

Romanens første ca. 10 sider gjorde ikke noget for at mane min bekymring i jorden. Goddag til Lotte Andersen. En midaldrende kvinde, der har meget imod tvang, fnyser over unge mænd, der optræder hensynsløst og foragter voksne mænd, der tror, at de bidrager med noget alene ved at anlægge et skæg og iføre sig en skovmandsskjorte. Overfladiskheden og ligegyldigheden driver hende til vanvid. Verden bevæger sig baglæns i stedet for forlæns, og det er alt sammen noget, hun er nødt til at gøre noget ved, for ingen andre gør.

Så langt, så godt. Vi har været der før med Katrine Marie Guldager. Men så sker der noget. Katrine Marie Guldager fremmaner i ekskæresten Michaels opgang på Nørrebro, hvor hun befinder sig sammen med Michaels søn Daniel, et billede af *Endnu en dag i Guds skaberværk* som en forestilling. Det sker, da hun lader en vicevært række Lotte en ekstranøgle til Michaels lejlighed med en ”selvbevidsthed, som var vi midt i et stykke af Shakespeare”.

“En stadionkoncert-lighter og et Piet Hein-vers lige i fjæset på Generation X-pjokket

Her vågnede jeg. For over de næste sider går det op for mig, at romanen har mange af de nødvendige ingredienser i et drama af Shakespeare: Krig, vold, begær, dårskab, magtmisbrug, selvbedrag, en plaget hovedperson, fortvivlelse og ikke mindst *comic relief*. Katrine Marie Guldager har et komisk talent, der er underspillet og rå.

Lottes og Daniels onelinere er i særklasse. De driver fortællingen fremad og ændrer dynamikken i relationerne mellem hovedpersonerne langt voldsommere end noget andet litterært virkemiddel, forfatteren kunne have anvendt. Daniel banker både bogstaveligt og følelsesmæssigt på hos sin fars ekskæreste og vil hende noget. Han har brug for hende.

Men Lotte nøler som altid. Ikke helt ude. Ikke helt inde. I et skænderi i Daniels nu afdøde fars lejlighed folder Daniel sig ud, som kun teenagere kan, når de piller voksnes bullshit fra hinanden. Det gør nas. Og hvordan får man sådan afrundet sådan en omgang?

Det gør man sådan her:

“Uden at jeg har lagt mærke til det, har han taget en lighter fra sofabordet.

Og nu tænder han en flamme lige foran mit ansigt:

– Husk at leve, mens du gør det!”

En stadionkoncert-lighter og et Piet Hein-vers lige i fjæset på Generation X-pjokket. Og på den måde har Daniel overtaget den følelsesmæssige lederrolle i sin og Lottes relation. Det er ham, der bliver Lottes hjælper ud af den eksistentielle suppedas, hun befinder sig i.

Samtidsstemaer

Endnu en dag i Guds skaberværk serverer mange af vores tids mest påtrængende samfundstemaer for læserne:

Velfærdsstatens ophørsudsalg og det særegent perfide karaktermord, der i den forbindelse begås på de borgere, der fortsat er nødlidende, i en uheldig alliance mellem ligegyldighed og foragt.

Katrine Marie Guldager hudfletter den insisteren på reglementers indiskutable status, som var de givet af Gud, i de kommunale medarbejders møde med deres klienter. Statsmagt mod borger. Lotte Andersen – nu tidligere socialrådgiver, som valgte faget på et grundlag af social indignation – kæmpede en kamp mod vindmøller i sin antikverede insisteren på rent faktisk at hjælpe et menneske i nød. Hun ryger ud på røv og albuer af samme årsag, mens hendes reglementscolleger ser på. Solidariteten er afgået ved døden. Den findes hverken i relation til borgerne eller mellem kolleger. Det samme gælder integritet, og den courage, som er dens forudsætning.

Romanen spidder også den epidemi af vulgærkonstruktivisme, der hærger landet og som jævnligt praktiseres af mennesker i lederpositioner. Når magtmisbrug eller bare gement fusk kommer for en dag, regner denne type af ledere med at kunne opløse selve magtkomponenten i verbal saltsyre ved at henvise til, at de ikke ”kan genkende billedet”. Som om anfægtelserne imod dem blot er resultatet af opspind i forvirrede sind, utilstrækkelige medarbejders egne fejltrin eller et spørgsmål om en uenighed mellem jævnbyrdige. Når magtens realiteter fornægtes, bliver det uhyre vanskeligt at kritisere den.

“I en allegorisk fortælling kaster Katrine Marie Guldager Lotte Andersen ud i sit livs krise. Hun vandrer i Dødsskyggens dal

Kønsroller manifesterer sig som potentielt livsfarlige – bogstaveligt talt eller eksistentielt – i *Endnu en dag i Guds skaberværk*. En udgave af den mandlige koster rent faktisk hovedpersonen Lottes ekskæreste Michael livet, da han på et værtshus fra det ene sekund til det næste går med på præmissen om, at kvinder er ejendom, der skal forsvares mod indtrængende og regredierer til ‘skal du lægge an på min damestadiet’. Få timer senere er en mand død af indre kvæstelser og en anden må forvente en intervention af en art fra retsstaten. Er der nogen, der tør sige, at toksisk maskulinitet lejlighedsvis kan være et relevant begreb?

“At være nogens dame”-logikken er heller ikke uden konsekvenser for kvinder. Lottes overbo Charlotte lader sig falde tilbage i favnen på sin upålidelige kæreste, Kaspar med a, gang på gang i en tåge af romantiske fantasier om, at de er forbundet ved selveste skæbnens mellemkomst. Det er en opfattelse, hun er alene om, og hendes insisteren på det salige i rollen som den erobrede kvinde forhindrer hende i at se sit eget og sine børns livsvilkår i øjnene og tage konsekvenserne.

Fællesskabet forpligter

Sidder man derude og tænker, at man vil skrive vores tids store samtidsroman, så kan man nok konstatere, at den ér skrevet i denne omgang. Og det endda på prisværdige 182 sider.

Men *Endnu en dag i Guds skaberværk* er mere end en samtidsroman. Det er nemlig ikke kun den shakespearske vicevært, der er selvbevidst. Det er forfatteren også. Og det er lige præcis her, romanen udvider præmissen for Katrine Marie Guldagers serie om vrede midaldrende kvinder og løfter serien op i en anden klasse. *Birgithe med th* var virkelig god. Men *Endnu en dag i Guds skaberværk* er bedre, fordi den tør mere.

Bogen er nemlig noget så bemærkelsesværdigt som en uforbeholden moralsk fortælling. Bogens moralske præmisser er jordbundne og har rod i den omstændighed, at vi, der nu engang lever, hænger på os selv og hinanden, så længe det varer. Dét er det givne. Det er Fællesskabet. Der er kun det samme, og det forpligter.

“Der sker noget, når Lotte begynder at vælge fra og vælge til for alvor. Da hun bliver grundtræt af at leve i periferien

Katrine Marie Guldager leger dog med religiøse referencer, og Lotte har alt andet lige et mellemstort Jesus-kompleks i sin tilgang til at redde verden fra undergang og andre mennesker fra sig selv.

Valget af Johnny Cash som Lottes yndlingssanger er et eksempel. Hun citerer fx fra sangen “Personal Jesus” i Johnny Cash’ udgave, ikke fra originalen med Depeche Mode. Johnny Cash indspillede sin egen ejendommelige udgave af sangen kort før sin død. En guitar med garagelyd og det, der lyder som en parodi på et honky tonk-klaver, der går agurk i baggrunden er en bizar oplevelse.

Men der er mening med galskaben. Johnny Cash opfattede “Personal Jesus” som en gospelsang. Der er langt til Depeche Modes 80’er ironiske, sågar kyniske leg med det menneskelige behov for mening, nærhed og håb om frelse.

Lotte Andersen lever sit liv i randområdet af menneskelige relationer. Hun lider af social og psykologisk dysmorf, som gør, at hun føler sig uegnet til at indgå i Fællesskabet. Noget af hendes isolation stammer fra en oplevelse af at være defekt som kvinde understøttet af en snæver kønsrolleopfattelse, som kvinderne i hendes liv har båret ved til. Men der er mere. Hun er eksistentielt ambivalent: ”Skal livet leves for enhver pris?”

— . - . - .

Lotte Andersens vigtige valg

I en allegorisk fortælling kaster Katrine Marie Guldager Lotte Andersen ud i sit livs krise. Hun vandrer i Dødsskyggens dal. Hendes livs kærlighed og eksistentielle redningsplanke Michael er død. Hendes eksistensberettigelse som menneske – den samfundsgivne ret og pligt til at hjælpe sine medmennesker som socialrådgiver – er væk. Hun er tæt på at gå i opløsning og lade sig opsuge af det univers, hvoraf hun er kommet. Hun skriger sin fortvivlelse ud i et anråb: ”Nej, nej, nej, jeg vil ikke være her, hvad gik der galt, hvordan endte jeg her?”

Ja, hvordan endte hun der? Hun søger efter spor, der kan opklare mysteriet. Katrine Marie Guldager leder Lotte og læseren i retning af opklaringen af en kriminalgåde, da Michaels død præsenteres som mistænkelig. Jeg ved ikke, om Guldager er bekendt med Kim Toft Hansens (Aalborg Universitet) omtale af krimigenren som den sidste gode genre (JP, 2010), da kun den evner at diskutere nutidens store moralske spørgsmål. Men det er under alle omstændigheder et vittigt greb fra hendes side.

“Hun sætter ikke en fod forkert – før til allersidst, hvor jeg fik lyst til at banke hovedet hårdt ind i væggen af ærgrelse

Endnu bedre bliver det, når hun opløser præmissen igen. Det lovende spor, der handlede om Lottes og Daniels nøgler, der pludselig ikke passede i låsen til Michaels lejlighed – hvilket gav anledning til scenen med den shakespearske vicevært – forsvinder op i den blå luft. Og det samme gør for så vidt jagten på morderen. Krimigåden er ikke rigtig en krimigåde alligevel – i hvert fald kun en tam en. Og opklaringen af Michaels død kan ikke forløse Lotte i hendes sorg, vrede og isolation.

Der sker noget, når Lotte begynder at vælge fra og vælge til for alvor. Da hun bliver grundtræt af at leve i periferien. Og når Jesus-komplekset bliver udfordret. Katten Pussy er en morsom guide for Lotte i romanen. Den glimrer nemlig ved sit fravær, når Charlotte befinder sig i Lottes lejlighed med sit selvvalgte kaos. *Pussy has left the building*.

Der sker også noget, når hun sander, at svaret heller ikke findes ved at ruminere i sit indre – endnu en pil i retning af tidsånden: ”Jeg lukker øjnene, måske kommer svaret af sig selv, hvis jeg venter længe nok. Måske kommer det *indefra*. Men der kommer intet”.

Lottes forløsning findes i skaberværket. Fællesskabet. Når hun siger ja til at være forpligtet i forhold til Daniel og tager imod hans vilje til forpligtelse over for hende. *No man is an island*.

Endnu en dag i Guds skaberværk er et ambitiøst værk

Det er på sin vis en banal morale, Katrine Marie Guldager insisterer på. Men det er de vigtigste ofte. Og det er den selvsikre insisteren, der yder et stort bidrag til, at *Endnu en dag i Guds skaberværk* lykkes i kombination med en imponerende evne til at holde sammen på de temaer, der præsenteres, og de stilistiske greb, der leges med.

Der er et opløftende mod i den ambition, forfatteren har sat for sig selv. Hun sætter ikke en fod forkert – før til allersidst, hvor jeg fik lyst til at banke hovedet hårdt ind i væggen af ærgrelse. Den sidste halvanden linje af romanen, hvor trappemetaforen gentages, burde have været slettet med hård hånd, og romanen skulle have sluttet der, hvor titlen påbegyndte fortællingen. Skaberværket. Der er ingen grund til, at forfatteren vakler i sin tro på sin evne til at kommunikere sit budskab på dette tidspunkt.

Det ændrer dog ikke på, at Katrine Marie Guldager med denne roman har skrevet sig selv fra en lun midterplacering til en brandvarm førerposition i superligaen for danske forfattere.

Læs også Marie Pinholt Krabbes anmeldelse af Guldagers *Birgithe med th* her.

Katrine Marie Guldager

Marie Pinholt Krabbe

Marie Pinholt Krabbe, cand.mag. i engelsk og filosofi fra SDU, Master i Læreprocesser fra AAU. Hun er interesseret i bl.a. magtkritik, feminisme, sundhedspolitik i særdeleshed og indenrigs- og udenrigspolitik i almindelighed, skrivning, gode (gerne...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.